

แบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างการขยายตัวเมืองสุราษฎร์ธานี Structural Equation Model of Urban Expansion in Suratthani

เอพร โมฬี*

สาขาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

A-porn Molee *

Program in Information Technology, Faculty of Science and Technology, Suratthani Rajabhat University

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมีการขยายเขตเมืองออกสู่เขตพื้นที่นอกเขตเมืองเดิมเป็นบริเวณกว้าง ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยหลายอย่าง และหนึ่งในปัจจัยเหล่านั้นคือการมีจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อการอยู่อาศัยในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนานโยบายเพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของเมืองที่เพิ่มขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี ด้วยวิธีการรวบรวมและศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการขยายตัวของเมืองดังกล่าว 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านบริการสังคม และปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีที่มีความพร้อมในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มประชากรตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธีการตรวจสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแปรที่ส่งผลต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี

ผลจากการวิจัย พบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานีมากที่สุด เมื่อนำประเด็นของการเป็นแหล่งเศรษฐกิจหรือการมีสถานประกอบการ รายได้ ค่าครองชีพ การมีงานทำ ประเด็นเหล่านี้สามารถอธิบายปัจจัยด้านเศรษฐกิจคิดเป็นอัตราร้อยละ 76 ของปัจจัยทั้งหมด และประชากรที่อาศัยในพื้นที่เขตเมืองให้ความสำคัญกับประเด็นของเส้นทางคมนาคม ที่ตั้งของเมือง แหล่งน้ำ และพื้นที่สีเขียว แต่กลับไม่เห็นว่าการมีลักษณะของที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยสำคัญต่อการอยู่อาศัยในเขตเมือง ซึ่งประเด็นดังกล่าวสามารถอธิบายลักษณะทางกายภาพของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีได้ร้อยละ 68 จากปัจจัยทั้งหมด ส่วนปัจจัยทางด้านการบริการสังคม ถูกอธิบายด้วยประเด็นด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพียงร้อยละ 59 และมีอัตราร้อยละ 56 ที่เป็นสัดส่วนของปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง เนื่องจากประชากรให้ความสำคัญในประเด็นของนโยบายและแผนพัฒนา รวมถึงมาตรการป้องกันความปลอดภัยและแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีใกล้เคียงกับปัจจัยด้านการบริการสังคม ทั้งนี้ทั้ง 4 ปัจจัยหลักมีอิทธิพลต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานีถึงอัตราร้อยละ 85 ถือได้ว่าปัจจัยที่นำมาให้วิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรในการดำเนินวิจัยครั้งนี้มีอิทธิพลในระดับสูง แต่ยังคงมีปัจจัยอีกอัตราร้อยละ 15 ที่อาจเป็นประเด็นของปัจจัยอื่นที่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้

คำสำคัญ : การขยายตัวของเมือง, โมเดลการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี, สมการเชิงโครงสร้าง

Abstract

Nowadays, Mueng Suratthani District is expanding into areas outside the city extensively due to many factors and one of these factors is that the population has increased. Therefore, it is crucial to the study of various important factors which affecting residential in Mueng Suratthani District using this information to planning and developing policies to support the expansion of the city in the future more effectively.

This study was examine factors that affected the expansion of Mueng Suratthani District by collected and studied several factors which expected to influence the city expanded above four factors including physical factor, economic factor, social service factor, and politic factor. Thus, the researcher was collected from 400 population use as samplings who living in Mueng Suratthani District and ready to answer the questionnaires. Using Accidental Sampling method and the data analyzed using Structural Equation Modeling to check the consistency of the variables that affect the expansion of Mueng Suratthani District.

The results showed that economic factor mostly affecting the expansion of Mueng Suratthani District. When applied the issue of economy area or having established, income, cost of living, and career, these issues explains the economic factor at 76% of all factors. And the population lives in urban areas focus on issues of transportation, location of the city, water resource and green area but not focus on style of housing is a key to living in the city. That issue explains the physical characteristics of Mueng Suratthani District at 68% of all factors. For the society service factor was explained in term of infrastructure and public facilities at 59% and 56% was the proportion of political factors. Because the population focused on policies and development plan and also including the security precautions and problems solving guidance of Mueng Suratthani District which is closest to the field of social services. The four main factors influencing the expanding of Mueng Suratthani District at 85%, considered that factors that contribute to the analysis of variable consistency in the implementation of this research are influenced to a greater extent but there is another factor at rate of 15% which may be the subject of other factors that are not analyzed in the research itself.

Keyword : Urban Growth, Modeling Urban Growth in Suratthani, Structural Equation Modeling

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นหลากหลายด้าน ทั้งเป็นจังหวัดที่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และผลไม้ต่างๆ ที่สามารถสร้างรายได้หลักให้แก่ประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเศรษฐกิจด้านอื่นๆ อีกทั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเกาะสมุยและเกาะปริมณฑลอื่นๆ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล

ทั้งนี้ อำเภอเมืองเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและแรงงานของจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดใกล้เคียง จึงส่งผลให้มีจำนวนประชากรอาศัยอยู่ในตัวเมืองมากถึง 172,202 คน (สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2556) ซึ่งเป็นอำเภอที่มีประชากรมากที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีทั้งประชากรที่เป็นผู้อาศัยเดิมและทั้งประชากรที่ย้ายมาจากต่างอำเภอและต่างจังหวัด ทั้งนี้ยังมีแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาประกอบอาชีพรับจ้างยังสถานประกอบการต่างๆ ด้วยสาเหตุการเพิ่มขึ้นของประชากรในอำเภอเมืองที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น จึงทำให้มีการขยายเขตเมืองออกมายังบริเวณที่เคยเป็นชานเมืองเดิม เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและสถานประกอบการต่างๆ การขยายตัวของเมือง โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่อาศัย ซึ่งมีการขยายตัวออกจากใจกลางเมืองแบบกระจายอยู่ในระยะทางที่สามารถเดินเท้าไปถึง เมื่อประชาชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีระบบคมนาคมมีการพัฒนาขึ้น โดยปกติเขตชุมชนมีการขยายตัวมากขึ้นในบริเวณใกล้สถานที่ทำงานและแหล่งธุรกิจ (พาริก เวาะแซะ, 2553) โดยเขตการขยายเมืองเป็นตัวชี้้นำให้การขยายเมืองเกิดขึ้นในพื้นที่ที่พร้อมที่จะรองรับการพัฒนาให้เป็นเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การขยายตัวเมืองมี 4 ทฤษฎีหลัก คือ ดาว วงแหวน เสี้ยววงกลม และหลายจุดศูนย์กลาง (Wilson and Schulz, 1978)

การขยายตัวเมืองเกิดจากปัจจัยหลากหลายด้าน ที่เป็นแรงผลักดันต่อการขยายเขตเมืองสู่พื้นที่ชานเมืองเดิม โดยการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเป็นปัจจัยหลักแต่ยังคงมีปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีอิทธิพลไม่น้อยกว่ากัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มักมีความสอดคล้องต่อการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของประชากร เช่น ด้านอุปโภคบริโภค ด้านคมนาคม ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านความปลอดภัยต่อความเป็นอยู่ของประชากร เป็นต้น จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่าปัจจัยด้านความเป็นไปได้ของสาธารณูปโภคในเชิงวิศวกรรม ได้แก่ การระบายน้ำท่วม การประปา ปัจจัยด้านความเป็นไปได้ทางการเมือง แนวโน้มการเจริญเติบโตของเมือง และนโยบายการของรัฐส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาความเป็นเมืองของพรักทอ อธิวิวัฒน์ และสุวดี ทองสุกปลั่ง (2549) ส่วนชัยพล กิรติกสิกร และคณะผู้วิจัย (2550) ความเป็นเมืองเดิม ถนนลาดยาง ศูนย์กลางหมู่บ้าน ทางหลวงแผ่นดิน และถนนดินลูกรังที่ยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวเมืองตามลำดับ ทั้งนี้รุ่งอาทิตย์ บูชาอินทร์ (2550) พบว่าเส้นทางคมนาคม ย่านธุรกิจการค้า สถานบริการ สถาบันการเงิน และหน่วยงานราชการ สถานที่ท่องเที่ยว และสถาบันอุดมศึกษา ส่งผลต่อกระจายตัวเมืองสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างเมืองกระจายตัวไปตามแนวทางคมนาคมสายหลักและสายรอง นอกจากนี้แล้วการเพิ่มที่อยู่อาศัยของประชากรมีความสอดคล้องต่อการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จนกลายเป็นชุมชนเมืองในที่สุด (โยธิน แสงวงศ์ และคณะผู้วิจัย, 2554) และปัจจัยสำคัญทั้งหมดย่อมเกิดจากการย้ายถิ่นของประชากร (วสวัตดี สุตินุญญามณี, ม.ป.ป.) ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของ Lee (1966) ที่พบว่าการศึกษาของประชากรนั้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ ดังนั้นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาหรือการขยายเขตเมืองจึงมีปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพเป็นหลัก จากการศึกษาและรวบรวมปัจจัยที่ส่งผลการขยายตัวเมือง พบว่าการศึกษาแต่ละพื้นที่นั้น มีปัจจัยแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะของเขตพื้นที่ที่ทำการศึกษาและสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งการศึกษาถึงรูปแบบและปัจจัยของการขยายตัวเมืองนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขยายตัวเมืองแบบไร้ทิศทาง เนื่องจากการขยายตัวเมืองหรือเขตเมืองนั้น เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินของประชากรเป็นหลัก จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทราบรูปแบบการขยายเขตเมือง เพื่อการวางแผนและพัฒนาพื้นที่เหล่านั้นได้อย่างเหมาะสมที่สุด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเน้นศึกษาความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการขยายตัวของเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยการหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้วยสมการเชิงโครงสร้าง เพื่อทราบถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่มีความสำคัญต่ออิทธิพลการขยายตัวของเมืองดังกล่าวและนำผลจากการวิจัยมอบแก่หน่วยงานของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อการวางแผนและจัดระเบียบผังเมืองในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาปัจจัยด้านต่างๆ ให้สามารถรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากร ที่อยู่อาศัย สถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ เส้นทางคมนาคม แหล่งเศรษฐกิจ ตลอดจนบริการด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมตามลักษณะของรูปแบบการขยายเขตเมืองที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อจำลองแบบการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานีด้วยการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการขยายตัวของเมืองฯ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการรองรับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรที่ส่งผลโดยตรงต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานีในอนาคต

วิธีการวิจัย

- 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีการขยายตัวของเมือง เพื่อกำหนดปัจจัยที่สำคัญต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานวิจัย พร้อมทั้งสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ ขอบเขต และปัจจัยต่างๆ ของงานวิจัย จากนั้นนำมากำหนดโครงสร้างของข้อคำถาม และสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและสำนวนภาษาของข้อคำถาม
- 3) นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการพิจารณาสำนวนภาษาและเนื้อหาของข้อคำถาม และทำการหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม ตลอดจนทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 4) นำแบบสอบถามฉบับร่างไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มทดลอง ซึ่งกลุ่มทดลองดังกล่าวต้องมีใช้กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ตัวอย่าง
- 5) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้มีคุณภาพตามค่ามาตรฐาน จนสามารถจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรตัวอย่างของงานวิจัยจำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)
- 6) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานีด้วยสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) และทำการสรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยและอภิปราย

จากผลการวิเคราะห์สมการโครงสร้างเพื่อหาความสอดคล้องของสมมติฐานนั้น พบว่าค่าไคสแควส์ที่องศาอิสระ (χ^2/df) มีค่า 1.94 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่า 1.37 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (AGFI) มีค่า 0.98 และรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่า 0.06 ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามเกณฑ์ของ Heir et al. (1998) และถือได้ว่าโมเดลสมการเชิงโครงสร้างของการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานีผ่านเกณฑ์มาตรฐานดัชนีความสอดคล้องของโมเดล ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การตรวจสอบเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องของโมเดล

เกณฑ์ดัชนีมาตรฐานความสอดคล้อง	ค่ามาตรฐาน	ค่าของโมเดล
ค่าไคสแควส์ที่องศาอิสระ (χ^2/df)	≤ 3.00	1.32
ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI)	≥ 0.90	1.24
ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (AGFI)	≥ 0.80	0.92
ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA)	≤ 0.10	0.03

1) อิทธิพลที่ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเมืองสุราษฎร์ธานี

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเมืองสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการเป็นแหล่งเศรษฐกิจและการมีสถานประกอบการ การสร้างรายได้ ค่าครองชีพ และการมีงานทำของประชากรตามลำดับ ประเด็นทั้งหมดนี้ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจภายในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีในอัตราร้อยละ 76 ของอิทธิพลจากปัจจัยทั้งหมด

โดยแหล่งเศรษฐกิจและการมีสถานประกอบการ ($\beta = 0.71, p < 0.01$) ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมากที่สุด และประเด็นรองลงมาคือพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีเป็นแหล่งที่สามารถสร้างรายได้ ($\beta = 0.67, p < 0.001$) แก่ประชาชน และมีค่าครองชีพ ($\beta = 0.63, p < 0.01$) ที่เหมาะสมมากตามลำดับ ส่วนประเด็นการมีงานทำ ($\beta = 0.58, p < 0.05$) มีอิทธิพลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจน้อยที่สุดเมื่อทำการเปรียบเทียบกับประเด็นอื่นๆ

2) อิทธิพลที่ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านกายภาพของเมืองสุราษฎร์ธานี

ปัจจัยด้านกายภาพของเมืองสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลโดยตรงจากลักษณะที่ตั้งของเมือง เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ และพื้นที่สีเขียวของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ประเด็นนี้ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านกายภาพในอัตราร้อยละ 68 ของอิทธิพลจากปัจจัยทั้งหมด ส่วนลักษณะที่อยู่อาศัยไม่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการรับรู้ปัจจัยด้านกายภาพดังกล่าว

เส้นทางคมนาคม ($\beta = 0.64, p < 0.01$) ของเมืองสุราษฎร์ธานีส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านกายภาพในการอยู่อาศัยของประชากรมากที่สุด และรองลงมาคือการรับรู้ด้านลักษณะที่ตั้งของเมือง ($\beta = 0.58, p < 0.05$) แหล่งน้ำ ($\beta = 0.47, p < 0.05$) และพื้นที่สีเขียว ($\beta = 0.43, p < 0.001$) ของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีตามลำดับ ส่วนลักษณะที่อยู่อาศัยของประชากรไม่ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านกายภาพของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี

3) อิทธิพลที่ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านบริการสังคมของเมืองสุราษฎร์ธานี

การบริการสังคมของเมืองสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลโดยตรงจากด้านสาธารณูปโภค ($\beta = 0.62$, $p < 0.01$) และสาธารณูปการ ($\beta = 0.56$, $p < 0.01$) เป็นส่วนที่สามารถอธิบายการรับรู้ปัจจัยด้านบริการสังคมได้ในอัตราร้อยละ 59 ของปัจจัยทั้งหมด

4) อิทธิพลที่ส่งผลต่อการรับรู้ปัจจัยด้านการเมืองการปกครองของเมืองสุราษฎร์ธานี

การเมืองการปกครองของเมืองสุราษฎร์ธานีได้รับอิทธิพลจากประเด็นของนโยบายและแผนพัฒนาพื้นที่มากที่สุด ($\beta = 0.54$, $p < 0.001$) ส่วนมาตรการป้องกันความปลอดภัยและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของพื้นที่มีความสำคัญเป็นลำดับรองลงมา ($\beta = 0.43$, $p < 0.05$) โดยทั้งสองประเด็นส่งผลต่อการรับรู้ด้านการเมืองการปกครองของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีได้ในอัตราร้อยละ 56 ของปัจจัยทั้งหมด

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างของการขยายตัวเมืองสุราษฎร์ธานี

รายการตรวจสอบ	Beta	R ²
(1) ปัจจัยด้านกายภาพ		0.68
ที่ตั้งของเมือง	0.58*	
ลักษณะที่อยู่อาศัย	-0.21	
เส้นทางคมนาคม	0.64**	
แหล่งน้ำ	0.47*	
พื้นที่สีเขียว	0.43***	
(2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ		0.76
รายได้	0.67***	
ค่าครองชีพ	0.63**	
การมีงานทำ	0.58*	
แหล่งเศรษฐกิจและสถานประกอบการ	0.71**	
(3) ปัจจัยด้านบริการสังคม		0.59
สาธารณูปโภค	0.62**	
สาธารณูปการ	0.56**	

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างของการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี (ต่อ)

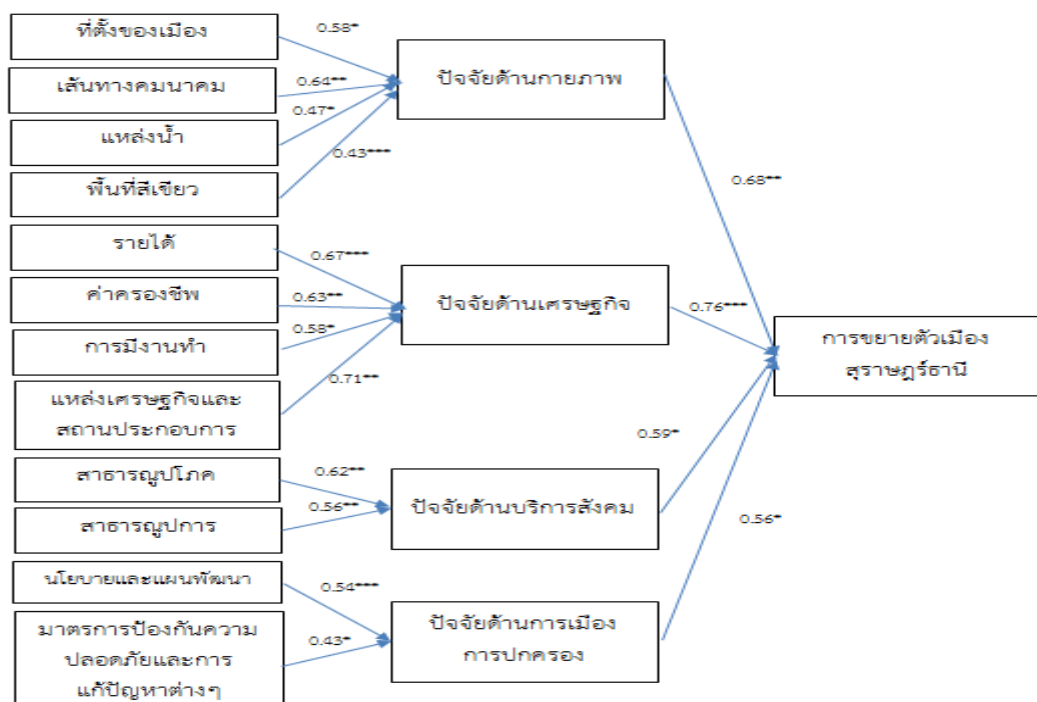
รายการตรวจสอบ	Beta	R ²
(4) ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง		0.56
นโยบายและแผนพัฒนา	0.54***	
มาตรการป้องกันความปลอดภัยและการแก้ไข ปัญหาต่างๆ	0.43*	
(5) การขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี		0.85
ปัจจัยด้านกายภาพ	0.68**	
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	0.76***	
ปัจจัยด้านบริการสังคม	0.59*	
ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง	0.56*	

หมายเหตุ : * การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

จากผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของปัจจัย สามารถแสดงโมเดลสมการเชิงโครงสร้างของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลสมการเชิงโครงสร้างของการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี

จากรูปข้างต้นเป็นโมเดลสมการเชิงโครงสร้างการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานี โดยผ่านเกณฑ์ดัชนีมาตรฐานความสอดคล้องที่เป็นตัวชี้วัดความเชื่อถือและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง และผลจากวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติของปัจจัยในโมเดลสามารถส่งผลต่อการรับรู้ด้านเศรษฐกิจได้ร้อยละ 76 การรับรู้ด้านลักษณะทางกายภาพได้ร้อยละ 68 การรับรู้ด้านการบริการสังคมร้อยละ 59 และส่งผลต่อการรับรู้ด้านการเมืองการปกครองร้อยละ 56 ของอิทธิพลจากปัจจัยทั้งหมด และสามารถอธิบายอิทธิพลของปัจจัยในโมเดลที่ส่งผลต่อการขยายตัวของเมืองสุราษฎร์ธานีได้ร้อยละ 85 ของอิทธิพลจากปัจจัยทั้งหมด

สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่นิยมพักอาศัยในบ้านเดี่ยวมากที่สุด อาจเนื่องจากความสะดวกสบายและมีความเป็นส่วนตัวมากกว่าการอาศัยในที่พหุลักษณะอื่น แต่ก็ยังมีการพักอาศัยในอาคารพาณิชย์หรือตึกแถวด้วยเช่นกัน สำหรับผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย อีกทั้งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะเป็นเจ้าของบ้านมากที่สุด เพราะในช่วงที่ย้ายเข้ามาอาศัยมีบ้านที่สามารถซื้อเป็นเจ้าของได้ ส่วนการพักอาศัยในทาวน์เฮาส์ แฟลต หรือพาร์ตเมนต์ มักเป็นกลุ่มของผู้เช่าอาศัย อาจเนื่องจากพึ่งย้ายมาอยู่ และสถานะทางการเงินที่ยังไม่มั่นคงพอในการซื้อที่พักอาศัยเป็นของตนเอง ส่วนลักษณะที่พักอาศัยในคอนโดมิเนียม นั้นยังมีน้อยมากและน้อยที่สุดจากการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากช่วงที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นมีการก่อสร้างคอนโดมิเนียมยังไม่แล้วเสร็จหลายโครงการ จึงเป็นสัดส่วนน้อยที่สุดเมื่อทำการเปรียบเทียบกับลักษณะที่อยู่อาศัยแบบอื่น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ยังนิยมการอยู่อาศัยในลักษณะบ้านเดี่ยว และยังมีสถานะทางการเงินในการซื้อบ้านเป็นของตนเอง การซื้อบ้านเป็นของตนเองสามารถคาดการณ์แนวโน้มการอยู่อาศัยในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีต่อไปอีกระยะยาว และกลุ่มผู้อยู่อาศัยที่ย้ายเข้ามามีระยะเวลาในการอยู่อาศัยมาแล้วเป็นเวลา 6 ถึง 10 ปี มากที่สุด ซึ่งถือได้ว่าเป็นระยะเวลาที่สามารถนำมาคาดการณ์ได้ว่าประชากรกลุ่มนี้มีแนวโน้มจะอยู่อาศัยต่ออีกตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป ประกอบกับการย้ายที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เพื่อเข้ามาหางานทำหรือประกอบอาชีพเป็นวัตถุประสงค์หลัก ฉะนั้นสามารถแสดงให้เห็นว่าในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี มีสถานประกอบการ หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆ มากพอต่อการรองรับงานของประชากร รวมทั้งชี้ให้เห็นว่าเป็นพื้นที่ที่สามารถสร้างรายได้ให้ผู้ประกอบอาชีพเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตและการเลี้ยงชีพ ซึ่งผลสอดคล้องกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามในการลงความเห็นว่างานอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีเป็นแหล่งเศรษฐกิจมีงานรองรับ อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคใต้ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ อีกทั้งเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางได้หลายจังหวัด นอกจากนี้แล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังเห็นด้วยมากต่อคุณภาพของสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี แต่ในทางกลับกันมีผู้ตอบแบบสอบถามเพียงส่วนน้อยที่มองว่าอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมีสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามและน่าสนใจที่มีสัดส่วนไม่แตกต่างกับด้านอาชญากรรม สาเหตุข้างต้น เกิดจากอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ท่องเที่ยวที่น้อย เนื่องจากสถานที่ท่องเที่ยวจะอยู่ในต่างอำเภอออกไป เช่น อำเภอเกาะสมุย อำเภอคีรีรัฐนิคม และอำเภอนาสาร เป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วเป็นการท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้งสิ้น และผู้ตอบแบบสอบถามมองว่าเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ยังมีการก่ออาชญากรรมค่อนข้างสูง เนื่องจากมีประชากรอยู่อาศัยจำนวนมาก ประกอบทั้งเป็นแหล่งเศรษฐกิจ และประชากรที่อยู่อาศัยมีฐานะทางการเงินระดับปานกลางขึ้นไป จึงมักแฝงตัวไปด้วยผู้ก่อการร้าย และการก่ออาชญากรรมหลายประเภท โดยเฉพาะการค้ายาเสพติดและอาวุธปืน แต่ทั้งนี้ตำรวจภูธรจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีนโยบายกวาดล้างอาชญากรรมในรูปแบบเร่งรัด เพื่อลดความรุนแรงและสร้างความเชื่อมั่น ในความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2558)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี พบว่าประชากรมีความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านกายภาพของพื้นที่อยู่ในระดับมาก และให้ระดับความพึงพอใจที่มีค่าสูงที่สุดคือ การมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกต่อการเดินทาง เนื่องจากเป็นอำเภอเปิด มีเส้นทางเข้าออกไปยังพื้นที่ปลายทางอื่นๆ ได้หลายเส้นทาง และยังมีทรัพยากรทางน้ำที่อุดมสมบูรณ์ และเพียงพอต่อการใช้สอยของประชากรในพื้นที่ รวมทั้งมีลักษณะที่ตั้งติดปากแม่น้ำตาปีและชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ที่เป็นแหล่งประมงน้ำจืดและน้ำทะเลตามลำดับ และแม้ว่าปัจจัยทางกายภาพของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีจะได้รับความพึงพอใจจากผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมากก็ตาม แต่ยังมีบางประเด็นของปัจจัยดังกล่าวที่ได้รับความพึงพอใจน้อยกว่าประเด็นอื่น อย่างเช่นประชากรมองว่าลักษณะการจราจรในพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานียังมีบางจุดที่มีการจราจรติดขัด ส่งผลให้เกิดการเสียเวลาในการเดินทาง และก่อให้เกิดมลพิษจากท่อไอเสียเครื่องยนต์ โดยเฉพาะตามแยกไฟแดงต่างๆ ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี และการมีพื้นที่ป่าหรือพื้นที่สีเขียวได้รับความพึงพอใจจากผู้ตอบแบบสอบถามน้อยกว่าประเด็นอื่นๆ เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวถูกบุกรุกและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เป็นพื้นที่ป่าไม้มาเป็นพื้นที่อยู่อาศัยมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรและพื้นที่เบ็ดเตล็ดมาเป็นที่อยู่อาศัยด้วย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวนี้จัดอยู่ในพื้นที่สีเขียวทั้งสิ้น (ธนา จารุพันธุ์ เศรษฐ์ และคณะ, 2557) ดังนั้นการจัดสรรพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงต้องมีมาตรการที่ชัดเจนเพื่อป้องกันมิให้กลุ่มผู้มีอิทธิพลหรือผู้มีอำนาจบุกรุกพื้นที่ดังกล่าว เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางธุรกิจ โดยเฉพาะโครงการหมู่บ้านจัดสรร

จากความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามในปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่าประชากรมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อการอยู่อาศัยในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เนื่องจากเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้และค่าตอบแทนจากการประกอบอาชีพต่างๆ ได้มากกว่าการประกอบอาชีพในพื้นที่เขตชนบท เนื่องจากเป็นเมืองที่มีความเจริญและมีความพร้อมสูง เมื่อทำการเปรียบเทียบกับอำเภอเมืองของจังหวัดอื่นใกล้เคียง ส่วนประเด็นด้านค่าครองชีพที่ต้องใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตของผู้อยู่อาศัยถึงแม้ยังอยู่ในเกณฑ์มากก็ตาม แต่ก็ยังเป็นประเด็นที่ได้รับความพึงพอใจต่ำที่สุดของปัจจัยด้านนี้ เนื่องจากแปรผันตามรายได้ของประชากรที่อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันจึงสูงขึ้นด้วย ประกอบกับในสมัยปัจจุบันผู้คนมักนิยมความสะดวกสบาย จึงมีการใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตในด้านนี้มากขึ้นเอง อาจต้องสนับสนุนนโยบายการดำรงชีวิตด้วยหลักการอยู่แบบพอเพียงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชากรในพื้นที่มีฐานะที่มั่นคงตลอดอายุการดำเนินชีวิต

ปัจจัยด้านบริการสังคมได้รับความพึงพอใจจากประชากรผู้ตอบแบบสอบถามในระดับมากและประเด็นที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือ คุณภาพของสถาบันทางการศึกษา เนื่องจากอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมีสถาบันทางการศึกษาที่สามารถรองรับทั้งจำนวนและระดับการศึกษาของผู้เรียนได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ อีกทั้งมีโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงต่อความต้องการของท้องถิ่น ส่วนประเด็นด้านคุณภาพของหน่วยงานสาธารณสุขได้รับความพึงพอใจในระดับมาก แต่ไม่สามารถเข้ามาดูแลประชากรได้ทั่วทุกพื้นที่และสม่ำเสมอเท่าที่ควร เนื่องจากบุคลากรด้านการแพทย์หรือสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานียังมีน้อย และต้องประจำหน่วยบริการ เช่น โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลศูนย์ เนื่องจากมีประชากรจากต่างอำเภอ ต่างจังหวัด และแรงงานต่างด้าว โดยประชากรกลุ่มดังกล่าวเข้ามารับบริการรักษาเป็นจำนวนมากและมากกว่าประชากรของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (รายงานสำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2555)

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ประชากรมองว่าอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีมีความเข้มงวดด้านมาตรการป้องกันอาชญากรรมในเกณฑ์สูงอยู่แล้ว แต่การให้บริการของบุคลากรด้านการ

ปกครองยังไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ผู้มีอำนาจหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ยังมีมากนั่นเอง ส่งผลให้ประชากรที่เป็นชาวบ้านธรรมดาไม่ได้รับสิทธิการดูแลเท่าที่ควร ดังนั้น หน่วยงานที่ดูแลเรื่องการปกครองควรให้ความสำคัญต่อประชาชนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ประชาชนทุกระดับฐานะและทุกชนชั้นได้รับการดูแลจากเจ้าพนักงานอย่างเท่าเทียมกัน และไม่เกิดการเอารัดเอาเปรียบกันในสังคม นอกจากนี้ ประชากรให้ความสนใจกับนโยบายและแผนพัฒนาของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีอยู่ในระดับสูงเช่นกัน แต่ขาดเพียงการประชาสัมพันธ์ข่าวสารและการชี้แจงรายละเอียดเพื่อทำความเข้าใจต่อประชากรในนโยบายดังกล่าว ให้ประชากรในพื้นที่เข้าใจและได้รับรู้เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ และร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายและแผนต่างๆ ให้เข้าสู่เป้าหมายของเขตการปกครองมากที่สุด

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของตัวแปรด้วยสมการเชิงโครงสร้าง พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีส่งผลต่อการอยู่อาศัยของประชากรมากที่สุด โดยเฉพาะประเด็นด้านแหล่งเศรษฐกิจและสถานประกอบการ เนื่องจากมีอัตราตำแหน่งงานและประเภทงานที่หลากหลายและเพียงพอต่อการจ้างงาน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลให้ประชากรย้ายถิ่นอาศัยเข้ามาในพื้นที่ ประกอบทั้งตำแหน่งงานให้ค่าตอบแทนหรือรายได้ที่สอดคล้องกับค่าครองชีพ ทั้งนี้สภาวะการมีงานทำของประชากรยังเป็นประเด็นที่เข้ามาสนับสนุนอิทธิพลปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการอยู่อาศัยของประชากร ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจจึงมีบทบาทต่อการบริหารจัดการเศรษฐกิจภายในเขตพื้นที่ โดยเฉพาะการดูแลเรื่องสถานประกอบการต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น สถานที่ตั้ง ขนาด จำนวน และมาตรฐานอื่นๆ ที่ต้องถูกต้องตามนโยบายและกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานประกอบการธุรกิจแต่ละประเภท ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามบุคลากรในหน่วยงานตามกฎหมายกำหนด เช่น อัตราค่าจ้าง หรือสวัสดิการต่างๆ เป็นต้น อีกทั้งต้องมีการจัดระเบียบธุรกิจบางประเภทให้ถูกต้องเหมาะสม เช่น กำหนดระยะห่างของสถานบันเทิงให้ห่างจากสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนด หรือกำหนดพื้นที่ในการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมออกจากบริเวณชุมชนเมือง เป็นต้น

ปัจจัยด้านกายภาพของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี โดยปัจจัยด้านกายภาพมีอิทธิพลรองจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจว่าด้วยประเด็นสำคัญ คือ เส้นทางคมนาคม ที่ตั้งของเมือง แหล่งน้ำ และพื้นที่สีเขียว เป็นประเด็นที่ส่งผลความสอดคล้องของปัจจัยด้านกายภาพตามลำดับ แต่ประเด็นของลักษณะที่อยู่อาศัยของประชากรกลับไม่ส่งอิทธิพลใดๆ เนื่องจากเขตพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานียังมีลักษณะที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นบ้านเดี่ยว ซึ่งมีความสะดวกสบายและมีความเป็นส่วนตัวตรงต่อความต้องการของผู้อาศัยอยู่แล้ว ทั้งนี้ด้วยประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการขยายตัวเมืองสุราษฎร์ธานี คือ การมีเส้นทางคมนาคมและสถานที่ตั้งที่สามารถเดินทางทั้งภายในเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีได้ง่ายและมีลักษณะเป็นอำเภอเปิดที่มีเส้นทางเข้าออกไปยังจังหวัดอื่นๆ ได้หลายเส้นทาง รวมทั้งมีระบบคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ จึงทำให้ประเด็นดังกล่าวมีความสำคัญสูงสุดของปัจจัยด้านกายภาพ ทั้งนี้ประชากรยังให้ความสำคัญต่อแหล่งน้ำและพื้นที่สีเขียวที่มีความสำคัญต่อการอยู่อาศัยในพื้นที่มากด้วยเช่นกัน ดังนั้น ควรให้ความสำคัญต่อประเด็นเหล่านี้เป็นหลัก ทั้งการบริหารจัดการด้านคมนาคม การวางผังเมือง การบริหารจัดการแหล่งน้ำและป่าไม้

ปัจจัยด้านการบริการสังคมในอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี พบว่าอิทธิพลของสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมีความสำคัญมากตามลำดับ ซึ่งทั้งสองประเด็นส่งผลต่อการอยู่อาศัยของประชากรในพื้นที่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ ประปา ไฟฟ้า และโทรศัพท์ และที่ประชากรมองว่ามีความพร้อมและสามารถให้บริการประชากรได้ทั่วทั้งพื้นที่ แต่ควรมีการปรับปรุงด้านคุณภาพของบริการดังกล่าวให้สูงขึ้น โดยเฉพาะเรื่องของการประปาที่ยังมีตะกอนหรือการปนเปื้อนของน้ำ ส่งผลให้น้ำประปาไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ส่วนในด้านของสาธารณูปการ ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล และด้านบริการอื่น ๆ ของหน่วยงานราชการ ประชากรให้ความสำคัญในเรื่องของสถาบันการศึกษาของรัฐบาลที่สามารถ

รองรับจำนวนนักเรียนนักศึกษาและระดับการศึกษาที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์การศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานหรือสถานพยาบาลที่มีคุณภาพในการให้บริการหรือรักษาผู้ป่วยในและนอกพื้นที่ได้ แต่ยังคงขาดหน่วยงานในการลงพื้นที่เพื่อติดตามและดูแลสุขภาพของประชากรในพื้นที่ ตลอดจนการให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพของประชากรและครอบครัว ดังนั้นหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี ควรมีการจัดสรรงบประมาณและเพิ่มบุคลากรด้านการแพทย์และพยาบาล เพื่อดูแลและให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคภัยไข้เจ็บของประชากร ซึ่งเป็นลักษณะการป้องกันปัญหาที่ต้นเหตุแทนการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ และทำให้ประชากรในพื้นที่มีสุขภาพแข็งแรง ลดอัตราการป่วยและเสียชีวิตจากโรคต่างๆ สถานพยาบาลก็สามารถให้บริการประชากรได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่วนประเด็นของการบริการของหน่วยงานราชการของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี นั้น เป็นอีกเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อปัจจัยบริการสังคม เนื่องจากอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นพื้นที่ศูนย์กลางในการรวมศูนย์ราชการต่างๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนั้นพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีถือได้ว่าพื้นที่อำเภอศูนย์ราชการเลยก็ว่าได้ ซึ่งประชากรทั้งจังหวัดต้องเข้ามาใช้บริการภายในอำเภอเมืองฯ จึงเป็นประเด็นสำคัญอีกหนึ่งประเด็นของปัจจัยด้านบริการสังคมที่ต้องให้ความสำคัญต่อการบริการจากหน่วยงานราชการต่างๆ ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้รับบริการ และให้บริการเสมอภาคแก่ประชากรผู้เข้ารับบริการทุกคน

นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยด้านการเมืองการปกครองที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าปัจจัยอื่นๆ ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น โดยเฉพาะด้านนโยบายและแผนในการพัฒนาเขตการปกครองที่มีความสำคัญมาก ตลอดจนมาตรการในการป้องกันความปลอดภัยและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จากนั้นนโยบายและแผนพัฒนาต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันได้รับการยอมรับและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในพื้นที่ได้ตรงจุด แต่ทั้งนี้ผู้บริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นของพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีควรมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านนโยบายและแผนให้ประชากรในพื้นที่ได้รับทราบเพื่อทำความเข้าใจ ตลอดจนถือเป็นแนวปฏิบัติตามนโยบายและแผนที่วางไว้ อีกทั้งผู้นำท้องถิ่นต้องมีการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายและแผนที่วางไว้อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความเชื่อถือจากประชากรและการปฏิบัติได้ตามนโยบายและแผนที่วางไว้ ส่วนด้านมาตรการป้องกันความปลอดภัยจากอาชญากรรมต่างๆ อย่างเข้มงวดอยู่แล้ว แต่การให้การดูแลประชากรอาจไม่เสมอภาคเท่าที่ควร เพื่อให้ประชากรได้รับการดูแลอย่างเป็นธรรมที่สุด เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติต่อประชากรอย่างเท่าเทียมกัน และยึดถือหลักกฎหมายเป็นแนวปฏิบัติงานเป็นหลัก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น พบว่าปัจจัยทั้งหมดที่ได้นำมาวิเคราะห์มีความสอดคล้องต่อสมการเชิงโครงสร้างทุกปัจจัย โดยปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ดัชนีกายภาพ ด้านบริการสังคม และด้านการเมืองการปกครองตามลำดับ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านควรมีการร่วมมือกันวางแผนนโยบายและแผน เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน เพื่อรองรับการขยายตัวเมืองสุราษฎร์ธานีในอนาคต ผลจากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าทั้ง 4 ปัจจัย เป็นปัจจัยหลักที่ประชากรให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยในพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานีเป็นหลัก และส่งผลให้เมืองสุราษฎร์ธานีมีการขยายพื้นที่ออกจากบริเวณพื้นที่เขตเมืองเดิมออกสู่บริเวณชานเมือง ดังนั้น จึงควรศึกษาและนำปัจจัยอื่นนอกเหนือจากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เข้ามาวิเคราะห์ร่วมตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เพื่อให้การบริหารจัดการของเขตการปกครองมีประสิทธิภาพมากที่สุดและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ทราบปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของเมือง นำผลการวิจัยดังกล่าวใช้เป็นข้อมูลบริหารจัดการเขตการปกครองของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเพื่อหาแนวร่วมและแนวทางในการวางแผนรองรับการขยายตัวของเมืองฯ ในอนาคต โดยเฉพาะงานผังเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี

References

- Atiwattawat, P. and Thongsukplang, S. (2006). *Analysis of physical factors influencing ground potential. To settle and develop the city in Samut Sakhon, Nakhon Pathom, Samut Songkhram, Phetchaburi. And Hua Hin Using the Potential Surface Analysis (PSA).* Journal of Urban Planning and Research.
- Heir, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., and Black, W. C. (1998). *Multivariate Data Analysis.* Prentice-Hall International, Inc., 5th Edition, Chapter 11.
- Jarupantisat, T., Molee, A. and Srithong, S. (2014). *Geo-informatics, land use and population in coastal areas. Ban Don Bay Surat Thani Province during the year 2001 - 2011.* Full research reports. Development of research projects. And spatial research support. Surat Thani, 3rd edition, FY 2013.
- Kirakasikron, C., Mongkon, S., Suwunwekomton, R. and Suttitham, T. (2007). *Spatial simulation The model of community expansion in Amphoe Mueang Nakhon Ratchasima Remote sensing information and geographic information systems.* Journal of the Remote Sensing and Geographic Information Society of Thailand.
- Lee, E.S. (1966). *A Theory of Migration.* in Demography, Vol. 3 No. 1.
- PRESS RELEASE LOCAL. (2015). *Surat Thani Provincial Police Release a row of criminals for crimes. After finding the crime statistics in the area is still high..* [online] http://thainews.prd.go.th/website_th/news/print_news/WNSOC5801300010003: [2015, September 15].
- Wasae, P. (2010). *Factors Affecting Population Growth in the Receiver Area of the East Coast Bangkok.* 48th Kasetsart University Annual Conference: Architecture and Engineering (page 106-113) Bangkok: Kasetsart University.
- Wilson, A.R. and Schulz, D.A. (1978). *Sociology, Urban; City and town life; United States.* (pp42-47). Prentice-Hall (Englewood Cliffs, N.J.).

ผู้เขียน

อาจารย์เอพร โมฬี

สาขาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

272 ถ. สุราษฎร์-นาสาร ต.ขุนทะเล อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี 84100

e-mail: apornmolee@gmail.com